

Vicepresedintele ASPES: România nu mai are luxul de a amâna adevarul fiscal

România nu mai functioneaza bugetar în regim normal, iar în acest moment nu mai are luxul de a amâna adevarul fiscal, avertizeaza vicepresedintele Asociatiei pentru Studii si Prognoze Economico-Sociale (ASPES), Petre Marius Bogdan, într-o analiza transmisa luni AGERPRES.

"România nu mai functioneaza bugetar în regim normal. O spune indirect chiar Ministerul Finantelor, care a emis recent un document ce impune o programare riguroasa a cererilor de deschidere de credite, diferentiat pe titluri de cheltuieli si capitole bugetare. Salariile si drepturile sociale vor fi cerute pâna în 20 ale lunii, restul dupa. Ce pare o masura tehnica de optimizare este, în realitate, un semnal clar de lichiditate critica la nivelul aparatului central al statului. Aceasta decizie nu vine într-un gol institutional, ci într-un moment în care bugetul României este tensionat la maximum, cu un deficit ce sare de 8,7% din PIB si o datorie publica care, conform metodologiei UE, se apropie periculos de 60%. România traieste azi din amânari, împrumuturi scumpe cu dobânzi imense aproximativ 8% si pseudo-reforme, iar masurile de tip "rationalizare a platilor" sunt, de fapt, o încercare disperata de a masca incapacitatea de a plati toate obligatiile asumate", mentioneaza vicepresedintele ASPES România.

Acesta explica concret ce înseamna aceasta noua procedura, respectiv statul plateste doar ce nu poate amâna, iar salariile si pensiile - "adica segmentul social exploziv" - sunt prioritizate printr-o procedura fixa. Restul cheltuielilor intra într-un "purgatoriu bugetar": întreținere, investitii, contracte publice, servicii, proiecte europene. Acestea pot fi amânate, diminuate, blocate temporar, sustine acesta.

"E un model de gestionare de avarie, nu de economie planificata. Blocajul va lovi economia reala", mentioneaza reprezentantul ASPES în analiza citata.

În opinia sa, firmele care au lucrari publice cu statul român - constructori, furnizori, prestatori de servicii - sunt obligate sa-si achite la termen taxele si contributiile catre bugetul de stat, altfel li se blocheaza activitatea prin popriri, executari sau pierderea licentelor. Statul nu le plateste facturile la timp, dar le cere punctual taxe pe care nu le pot achita fara încasari.

"Aceste companii vor fi fortate sa apeleze la finantari scumpe, la linii de credit pe termen scurt, pentru a acoperi salarii, taxe pe munca si furnizori. Aceasta presiune financiara generata de blocajul de plati publice va duce inevitabil la: un val de insolvente si falimente de rasnet, în special în sectorul constructiilor si al serviciilor externalizate catre stat; concedieri masive si cresterea somajului, în special în judetele unde economia locala depinde de proiecte publice; efectul de domino asupra IMM-urilor si subcontractorilor, care nu vor mai încasa nimic; presiune suplimentara asupra bugetului de stat, care va trebui sa acopere ajutoare de somaj si eventuale scheme de sprijin post-faliment", transmite Petre Marius Bogdan.

Acesta considera ca este un blocaj sistemic care va afecta toate domeniile de activitate, de la constructii la IT, agricultura, sanatate, educatie. Un lant de disfunctionalitati care, odata pornit, nu mai poate fi oprit decât cu restructurari masive si interventie de urgenta.

Potrivit sursei citate, aceasta procedura ofera Ministerului Finantelor un instrument de control politic asupra fluxurilor de numerar, acesta fiind un mecanism de prioritizare discretionala a cheltuielilor: "cine primeste bani, când, în ce ordine". "Se intra într-o logica de administrare de criza, unde fiecare leu e folosit pentru a împiedica prabusirea unei parti a sistemului, dar cu costul accentuarii colapsului în altele. Aceasta este o boala cronica a statului român: lipsa de disciplina în angajamente, combinata cu clientelism bugetar si improvizatie fiscala. În loc sa avem bugete multianuale, cu prioritati clare, se jongleaza cu creditele bugetare la luna si se decide politic ce se plateste si ce nu", este de parere vicepresedintele ASPES România.

Analistul a precizat ca Germania, Olanda, statele nordice functioneaza pe bugete structurate, cu transparenta, predictibilitate si evaluare riguroasa a cheltuielilor. Chiar si Ungaria, aflata sub presiuni similare, a taiat direct si dur în aparatul de stat, asumând costuri politice clare. România, în schimb, prefera sa mimeze normalitatea.

În spatele "ordonantei trenulet" si a deciziilor punctuale se afla o realitate de necontestat: statul român este supradimensionat, ineficient si incapabil sa functioneze cu resursele reale pe care le are, avertizeaza vicepresedintele ASPES. Trebuie taiat adânc, reformulat tot sistemul de cheltuieli si reconstruite prioritatile pe baze economice, nu electorale.

"Daca Guvernul nu face publica situatia reala a angajamentelor financiare si nu aplica o reforma structurala imediata - reducerea aparatului birocratic, audit real al institutiilor, digitalizare accelerata, eliminarea risipei - 2025 va fi un an complicat. Va fi punctul de ruptura, în care economia reala va fi împinsa în recesiune de o administratie incapabila sa se reformeze si un sistem public care își "devoreaza" propriile resurse. Și înca ceva foarte important, veniturile previzionate în rectificarea bugetara sunt nerealist de mari, fiind necesara o politica fiscal-bugetara mai prudenta si ancorata în realitate. Supraestimarea veniturilor poate duce din nou la: cresterea datoriei publice peste nivelul sustenabil", atrage atentia Petre Marius Bogdan.

De asemenea, daca veniturile reale sunt mai mici decât cele prognozate, iar cheltuielile ramân la nivelul planificat (sau chiar cresc), guvernul trebuie sa acopere deficitul prin împrumuturi suplimentare, iar acest lucru creste datoria publica.

Vicepresedintele ASPES afirma ca în contextul unui deficit de cont curent mare vor fi presiuni suplimentare pe finantarea externa.

Nu în ultimul rând, pierderea încrederii pietelor financiare, ceea ce ar putea duce la costuri mai mari de împrumut, desi astazi achitam aproximativ 8%, cel mai mare cost din UE.

"În acest moment România nu mai are luxul de a amâna adevarul fiscal. Adevarul este urmatorul: fara o restructurare brutala, urmeaza un colaps sistemic si daca tot suntem la momentul adevarului acceptând situatia reala a bugetului tarii, cauza nu este sub nici o forma votul liber al cetatenilor din turul 1 al alegerilor prezidentiale, singurii vinovati sunt cei care au condus Guvernul în ultimii ani, ei sunt cei care ne-au adus în aceasta situatie dezastruoasa cu politici iresponsabile si decizii inconstiente astazi cu un presedinte provizoriu, guvern provizoriu, prim ministru provizoriu, deficit bugetar imens, inflatia cea mai mare din UE, dobânzile la împrumuturi cele mai mari din UE, accesarea fondurilor europene este un adevarat fiasco, PNRR este un esec guvernamental ce asteptari sa mai avem de la actuala clasa politica care si-a urmarit propriile interese exclusiv în detrimentul propriilor cetateni?", a concluzionat vicepresedintele ASPES, Petre Marius Bogdan, în analiza intitulata "România în pragul incapacitatii bugetare: controlul platilor, masca unui colaps fiscal tacut".